T083 TKL 1 (06) 1505 Tứ A Hàm Mộ Sao Giải Q.hạ (5)

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 34

TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI Taùc giaû: A-la-haùn Baø-toá-baït-ñaø. Haùn dòch: Ñôøi Phuø Taàn, Sa-moân Cöu-ma-la-phaät-ñeà.

QUYEÅN HAÏ

THÖÙ NAÊM (Phaàn hai cuûa phaùp ñoä thöù hai: AÙc)

Ñaõ noùi aùc haønh (khoå haønh), theá naøo goïi laø AÙi? Ñaùp: Ñoù laø Duïc, khueå vaø taät ñoá (Kinh noùi: Taät ñoá töùc kieâu maïn. Ngöôøi kieâu maïn do bôûi taät ñoá). Ba thöù naøy goïi laø AÙi, khaùt aùi. Chuùng laø ba thöù töông tôï, coù voâ soá hieän haønh. Hoûi: Laø theá naøo? Ñaùp: Duïc laø ñaém tröôùc ôû Daâm, ñaém tröôùc ôû Höõu vaø ñaém tröôùc Phaïm haïnh. Ñoù laø ba thöù Duïc. Trong ñaây ñaém tröôùc ôû Daâm laø tham ñaém naêm caûnh giôùi duïc: saéc, thanh, höông, vò, xuùc trôn laùng. Döïa vaøo ñaây, chuùng sinh thöôøng nhieãm tröôùc, maø khoâng nhieãm tröôùc nhieàu ôû vaät khaùc. Ñaém tröôùc ôû Daâm ñoù laø tham ñaém vaøo con trai, con gaùi, vaø aùi nam aùi nöõ. (Kinh noùi: nam töôûng daâm ñoái vôùi nöõ, nöõ töôûng daâm ñoái vôùi nam. Nam, nöõ ñeàu töôûng daâm ñoái vôùi aùi nam aùi nöõ). Hoûi: Maëc duø Sö noùi tham ñaém trong saéc, nhöng nay laïi noùi tham ñaém ôû con trai, con gaùi vaø aùi nam aùi nöõ. Vì sao noùi nhö vaäy, vì sao khoâng coù loãi noùi laëp laïi? Ñaùp: Tham ñaém con trai, con gaùi, aùi nam, aùi nöõ ñeàu nhaân nôi saéc laøm goác, moãi moãi tham ñaém ñeàu coù sai bieät, khoâng coù tham ñaém vaät khaùc nhieàu hôn saéc... naøy. Ñöùc Theá Toân cuõng noùi: Ta thaáy khaép nôi (möôøi phöông ñaïi thieân theá giôùi) khoâng töøng coù ñaém tröôùc trong moät saéc naøo baèng laø ñaém tröôùc trong moät saéc naøo baèng laø ñaém tröôùc saéc nam, nöõ, aùi nam nöõ. Vì theá noùi tham ñaém saéc trong caûnh giôùi nguõ duïc, cuõng

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 35

khoâng sai. Laïi tham ñaém coù ba haïng: nhoû, vöøa vaø lôùn. Nhoû laø nam tham muoán, vöøa laø nöõ tham muoán, lôùn laø tham muoán cuûa aùi nam aùi nöõ. Theá cho neân goïi laø daâm duïc. Hoûi: Theá naøo laø ñaém tröôùc Höõu? Ñaùp: Laø ñaém tröôùc (daâm) ôû Duïc höõu, Saéc höõu vaø Voâ saéc höõu.(Kinh noùi tham ñaém ôû coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc, goïi laø ñaém tröôùc Höõu). Hoûi: Nhö ñaém tröôùc ôû Daâm tröôùc ñaõ noùi rieâng laø tham ñaém con trai, con gaùi, aùi nam aùi nöõ, nay vì sao laïi noùi ñaém tröôùc höõu? Ñaùp: Do kieát söû neân noùi ñaém tröôùc ôû Daâm, döïa vaøo chuùng sinh neân noùi ñaém tröôùc ôû höõu. Taát caû phaùp haønh daâm goïi ñoù laø Daâm höõu (Duïc höõu). Ñaém tröôùc Daâm höõu naøy goïi laø tham ñaém Duïc höõu. Taát caû phaùp haønh saéc goøi laø Saéc höõu. Ñaém tröôùc phaùp saéc naøy goïi laø tham ñaém Saéc höõu. Taát caû phaùp haønh voâ saéc, goïi laø Voâ saéc höõu. Ñaém tröôùc phaùp Voâ saéc naøy goïi laø tham ñaém Voâ saéc höõu. Theá neân noùi rieâng khoâng coù loãi. Hoûi: Sao goïi laø ñaém tröôùc phaïm

haïnh? Ñaùp: Ñoù laø tham ñaém ôû ngoâi vò ñaõ ñöôïc, chöa ñöôïc vaø ñöôïc roài maø maát, hy voïng muoán ñöôïc. (Kinh noùi: Nhieãm, tröôùc phaïm haïnh, laø tham ñaém ôû ngoâi vò ñaõ ñöôïc; hy voïng vò chöa ñöôïc muoán laøm cho ñöôïc, vaø buoàn raàu khi ngoâi vò bò maát. Duøng nghóa caâu naøy cuõng coù theå aùp duïng töông tôï vôùi ñaém tröôùc ôû Daâm, ôû Höõu ñaõ noùi beân treân, nhö vaäy moãi moãi ñaém tröôùc phaân thaønh ba maø coù chín thöù cho moãi loaïi. Nhö ñaém tröôùc vaøo con gaùi ñaõ ñöôïc, hy voïng muoán ñöôïc con gaùi maø mình ñöôïc aáy, vaø buoàn raàu khi maát ngöôøi con gaùi aáy. Töông töï, ñoái vôùi con trai, vôùi aùi nam aùi nöõ cuõng vaäy. Coäng chung ba tham ñaém Daâm, Höõu, Phaïm, haïnh, phaûi thaønh hai möôi baûy thöù. Hoûi: Noùi nhö vaäy, thì tham ñaém phaïm haïnh, khoâng chaáp nhaän laø Kieát söû chaêng? Ñaùp: Toâi ñaõ noùi quaû A-na-haøm (Tröôùc ñaõ noùi Baát hoaøn coù kieát söû, sao noùi phaïm haïnh khoâng coù kieá söû!). Ñöùc Theá Toân cuõng noùi ba thöù caàu: mong caàu danh, mong caàu höõu vaø mong caàu phaïm haïnh. Mong caàu, aùi vaø duïc ñeàu laø moät nghóa ñaém tröôùc. Laïi noùi trong phaïm haïnh thöôøng yeâu thích nghó ñeán lìa boû daâm. Hoûi: Giaû söû nhö vaäy, thì khoâng caùch naøo phaïm haïnh khoâng chaáp tröôùc. Laøm nhö vaäy thì taát caû töï nhieâu hôïp vôùi phaïm haïnh chaêng? Ñaùp: Neân thöïc haønh töø töø, thöïc haønh töï mình kieàm soaùt. Haønh phaïm haïnh khoâng chaáp tröôùc laø phaïm haïnh bình ñaúng vöôït qua moïi phöôùc, aùc maø caàu Baùt-ñeà-ba-ñaø; ñoái vôùi khoå vui, Ñaøn ñoä, thaàn thoâng (trì ngoân phuïng phaùp laø thöù tö) ñeàuu khoâng caàu quaû. Caàu quaû ñoù laø

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 36

chaáp tröôùc ta do tinh taán phaïm haïnh naøy seõ ñaït ñöôïc quaû Thieân trung Thieân. Ñaõ thöïc haønh nhö ñaây, thì coù chaáp tröôùc töùc coù hy voïng; Laøm theá naøo ñaït ñöôïc phaïm haïnh ñeå ñöôïc nôi an laïc. Hoaëc laø muoán ñöôïc ñôøi sau an laïc, maø mong muoán hy voïng phaïm haïnh. Nay do aùi maø an laïc, do aùi lay ñoäng maø haønh phi phaïm haïnh daãn ñeán raàu ræ: OÂi! Ta ñaõ ñoïa laïc giôùi, töï traùch mình maø buoàn raàu. Theá cho neân goïi laø ñaém tröôùc phaïm haïnh. (Ñaõ noùi xong phaàn Duï cuûa AÙi). Hoûi: Theá naøo laø Khueå (saân)? Ñaùp: Vì töôûng ñeán baûn thaân, ngöôøi thaân, keû oaùn maø giaän. (Kinh noùi: töôûng veà minh, veà ngöôøi thaân, veà keû oaùn, ba töôûng aáy sinh giaän). Hoûi: Taïi sao noùi chung AÙi vaø Giaän, hai thöù ñoù khoâng hoøa hôïp ñöôïc. Ñaùp: Cuõng töø yù töôûng ham muoán, maø noåi leân giaän döõ, laïi cuõng töø yù töôûng maø noåi leân yeâu meán. YÙ töôûng ñoái vôùi mình coù boán thöù, yù töôûng ñoái vôùi ngöôøi thaân, keû oaùn cuõng coù boán thöù (boán caùch). Hoûi: Laø sao? Ñaùp: Chính mình chöa ñöôïc vui thì neân mong ñöôïc; khi ñöôïc vui roài, laïi sôï maát (ñoù laø hai). Khi ñöôïc khoå muoán laøm cho maát (ba); chöa ñöôïc khoå thì khoâng muoán ñöôïc (boán). Nhö vaäy töôûng ñeán chính mình vaø ngöôøi thaân moãi thöù ñeàu coù boán. Coøn oaùn thuø thì cuõng coù boán caùch thöùc traùi nhau. Taïi sao? Vaø keû oaùn chöa gaëp khoå, muoán khieán cho gaëp; keû thuø gaëp khoå roài muoán khoå aáy khoâng maát. Keû thuø chöa ñöôïc vui thì muoán khoâng ñöôïc vui, keû thuø ñaü gaëp vui roài thì muoán cho tieâu maát. Vì theá noùi giaän trong phaàn AÙi naøy. Hoûi: Neáu vaäy, nay

muoán nghe trình baøy roäng veà giaän vì mình? Ñaùp: Töôûng veà mình maø sinh giaän laø töôûng nhöõng gì mình ñaõ lo sôï, ñaùnh maát trong ba thôøi: quaù khöù, vò lai, hieän taïi. Nhö giaän mình ñaõ ñaùnh maát vaät gì trong quaù khöù, thì töông lai, hieän taïi, cuõng daáy khôûi giaän. Ñoù laø giaän vì mình lo sôï, ñaùnh maát trong ba thôøi. Hoûi: Theá naøo laø giaän vì ngöôøi thaân? Ñaùp: Vì xem ngöôøi thaân nhö chính mình, neân gaän vì mình ñaùnh maát, lo sôï trong ba thôøi, thì giaän vì ngöôøi thaân lo sôï, ñaùnh maát trong ba thôøi cuõng vaäy. Hoûi: Laø theá naøo? Ñaùp: Vì ngöôøi thaân maø mình yeâu meán, hoï bò ñaùnh maát vaät gì ñoù, gioáng nhö chính mình bò maát. Theá cho neân khôûi giaän trong ba thôøi nhö mình. Hoûi: Theá naøo laø giaän vì keû oaùn?

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM-MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Haï 37

Ñaùp: Ñoái vôùi keû oaùn laøm mình khôûi giaän, thì traùi ngöôïc vì mình vaø ngöôøi thaân. Nghóa laø thaáy keû ñeán cuûa mình ñöôïc vui thì mình laïi giaän, nhö vaäy trong ba thôøi maø bieát khôûi giaän nhö vaäy. Giaän vì mình, vì ngöôøi thaân, vì keû oaùn phoái vôùi ba thôøi maø thaønh chín loaïi giaän. Hoûi: Giaän naøy vaø giaän trong khoå haønh (aùc haøn) cuûa yù (tham, saân, si) coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Giaän naøy döïa vaøo nhaân duyeân maø hieän höõu, cuõng döïa vaøo möôøi aùc, coøn giaän kia laø töø voâ trí maø sinh. Hoûi: Heát thaûy chuùng sinh ñeàu bình ñaúng coù chín thöù giaän naøy khoâng? Ñaùp: Do chuùng sinh khaùc nhau, neân tuy coù chín thöù giaän maø coù ba haïng khaùc nhau: haïng giaän nhö veõ treân nöôùc, haïng giaän nhö veõ treân ñaát vaø haïng giaän nhö veõ (khaéc) treân ñaù. Veõ treân nöôùc thì lieàn maát ngay, veõ treân ñaát thì thôøi gian ngaén, bò möa gioù xoùa ñi; veõ treân ñaù thì chæ ñaù maát, veát veõ môùi khoâng coøn. Do ñoù, chuùng sinh oâm loøng giaän döõ khaùc nhau. Hoaëc khôûi leân yù giaän, loøng lieàn aên naên: OÂi! Ta laø tröôïng phu, taùnh haïnh tröôïng phu, sao laïi khôûi leân yù hoaïi phaùp, gaây moïi ñieàu khoå ...” Khôûi leân taâm thaàm traùch aáy, thì giaän töï nhieân tan bieán. Ñoù laø giaän nhö veõ treân nöôùc. Veõ treân ñaát cuõng vaäy. Nhö khi noåi giaän, töï mình khoâng theå tröø giaän, nhôø coù Thaày, baïn, thaân trí thöùc thöùc tænh cho, maø giaän töï tieâu tan. Haïng thöù ba thì cöïc aùc, khoâng bieát suy nghó, yù hieän haønh giaän boác leân sung maõn thaân theå, cho ñeán Phaät Bích-chi-Phaät cuõng khoâng theå ngaên ñöôïc, thì giaän aáy chæ tieâu tan khi thaân naøy hoaïi dieät maø thoâi, nhö veõ treân ñaù. Hoûi: Theá naøo laø taät ñoù? Ñaùp: Taät ñoá (maïn) laø khôûi yù cho mình laø thaáp, laø baèng, laø hôn. (Kinh noùi: töôùng cuûa taät ñoá laø coáng cao). Hoaëc laïi so bình ñaây, kia, goïi laø taät ñoá. Ñoù laø ba thöù: ngu haï thaáp mình, ngu töôûng mình baèng, ngu töôûng mình hôn moïi ngöôøi. Ñoái vôùi vaät chaét, saéc ñeïp, kyõ thuaän, giaøu coù, hoï hôn mình, mình khoâng theå hôn hoï goïi laø ngu ñaùnh giaù mình thaáp. Ngöôøi ta voán dó hôn mình, laïi ngu cho raèng baèng mình ñoù laø ngu töôûng mình baèng. Coøn laïi, cho raèng ta vöôït troäi hôn hoï, ñoù goïi laø ngu cho mình hôn. Hoûi: Ñaõ noùi ba töôùng cuûa taät ñoá laø thaáp, baèng vaø hôn, sao khoâng noùi taát caû loaïi ngu, nhö ñaõ noùi veà saân? Ñaùp: Ngu cho mình thaáp (Ty maïn) goàm coù ba loaïi: Voïng ngöõ, kh- inh huûy vaø Maïn ñaõi. (Kinh noùi: Taät ñoá haï thaáp mình coù ba: Taät ñoá voïng ngöõ, taät ñoá khinh huûy

vaø taät ñoá maïn ñaõi (löôøi bieáng, buoâng lung). Taät

SOÁ 1505 - TÖÙ A-HAØM MOÄ SAO GIAÛI, Quyeån Thöôïng 38

ñoá voïng ngöõ laø töï nghó mình ñaõ laøm aùc quaù möùc roài, töï vui trong söï thaáp heøn cuûa mình. Taät ñoá khinh huûy laø nhaän lôøi khen ngôïi cuûa ngöôøi khaùc: “Laønh thay! OÂng coù ñaày ñuû coâng ñöùc”. Ngöôøi kia nghe vaäy, trong loøng hoan hyû, beân ngoaøi giaû boä noùi “Toâi khoâng coù ñöùc aáy”. Taät ñoá ñaõi maïn laø moät ngaøy ñeâm nguû vuøi, nghó vieäc aáy khoâng theå do thaân con ngöôøi maø vöôït qua. Ñoù goïi laø taät ñoá ñaõi maïn. Ba thöù vöøa neâu goïi laø Ngu cho mình thaáp (Tî maïn). Hoûi: Töùc naøo laø ngu cho mình baèng (Ñaúng maïn)? Ñaùp: Cuõng coù ba thöù: Taät ñoá baûn thaân (Ngaõ maïn), Taät ñoá kieâu ngaïo (Kieâu maïn) vaø taät ñoá baát kính. Taät ñoù baûn thaân laø chaáp ngaõ ñöôïc thoï aám, ngöôøi kia thoï aám toát, xaáu. Taät ñoá kieâu ngaïo, laø nghó mình nhaän ñöôïc söï cuùng döôøng ñuû caùc loaïi. Taät ñoá baùt kính, laø khoâng kính leã Sö tröôûng. Hoûi: Theá naøo laø ngu cho mình hôn (Taêng thöôïng maïn)? Ñaùp: Ñoù laø thaäm taät ñoá, taät ñoá trung taät ñoá vaø voâ haïn taät ñoá. (Khi noùi: Taêng noùi: Taêng thöôïng taät ñoá laø thaäm taät ñoá, taät ñoá trung taät ñoá vaø voâ haïn taät ñoá). Thaäm taät ñoá laø ñoái vôùi ngöôøi keùm, baèng mình, nghó raèng mình vöôït hôn. Taät ñoá trung taät ñoù laø ñoái vôùi ngöôøi hay gioûi, toát hôn mình raát nhieàu, cho raèng mình vöôït hôn. Voâ haïn taät ñoá laø mình chöa ñöôïc giaûi thoaùt, cho raèng mình ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö vaäy, coù chín yù nghóa veà taät ñoá. Taát caû moïi taät ñoá ñeàu töø khaùt aùi sinh, töø ñoù taïo ra caùc höõu (ba coõi höõu). Theá cho neân Taät ñoá ñöôïc noùi trong phaàn AÙi. (Ñaõ noùi xong phaàn thöù hai trong chaân ñoä AÙc).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.